

KLJUČNA TEMA¹

Član 1 Protokola br. 1

Trajno/privremeno oduzimanje

imovine

(Poslednje ažuriranje: 29. februar 2024)

Uvod

Ova Ključna tema se fokusira na određene aspekte trajnog/privremenog oduzimanja u krivičnom, upravnom i građanskom postupku koji takođe mogu biti međusobno povezani. Do trajnog/privremenog oduzimanja može doći u različitim kontekstima, kao što su krivični postupci, carinska kontrola, poreski postupci ili radi zaštite zdravlja i morala u demokratskom društvu.²

Trajno oduzimanje predstavlja trajnu a privremeno oduzimanje privremenu meru i ono često prethodi trajnom oduzimanju,³ a Sud oba smatra „regulisanjem korišćenja“ imovine, u smislu drugog stava čl. 1 Protokola br. 1. Sud je takođe u nekim prilikama razlikovao predmete koji su se ticali trajnog oduzimanja oruđa za izvršenje krivičnog dela i ispitivao ih kao „lišenje“ u smislu prvog stava člana 1 Protokola br. 1. Ova Ključna tema nastoji da opiše, između ostalog, okolnosti u kojima su ovi pristupi primenjeni.

Primenjivost člana 1 Protokola br. 1 u slučajevima trajnog/privremenog oduzimanja

- Član 1 Protokola br. 1 primenjuje se na postojeću imovinu nekog lica. U određenim okolnostima, „legitimno očekivanje“ dobijanja imovine takođe može da uživa svoju zaštitu (*Denisova i Moiseyeva protiv Rusije*, 2010, stavovi 47 i 48).

Primenjivo pravilo

- Kada se Sud uveri da je član 1 Protokola br. 1 primenjiv na okolnosti slučaja, on definiše vrstu mešanja, a zatim kreće u suštinsku analizu kako bi utvrdio koje se od „tri pravila“ navedena u tom članu primenjuje (*Sporrong i Lönnroth protiv Švedske*, 1982, stav 61; a, u kontekstu trajnog oduzimanja, *G. I. E. M. i drugi protiv Italije* [VV], 2018, stav 289; *Gabrić protiv Hrvatske*, 2009, stav 31).⁴ U slučajevima u kojima se Sud uveri da je došlo do

¹ Pripremio Sekretarijat. Nije obavezujuće za Sud.

² Ključna tema se ne bavi detaljno različitim aspektima trajnog oduzimanja imovine u kontekstu krivičnog postupka, što je od ključnog značaja za borbu protiv protivpravnog bogaćenja na osnovu izvršenja krivičnih dela. Treba, međutim, napomenuti da u krivičnompravnom kontekstu, do trajnog oduzimanja imovine takođe može doći paralelno sa krivičnim postupkom, u upravnom ili građanskom kontekstu.

³ Videti definicije prema članu 1 [Konvencije Saveta Evrope o pranju, traženju, privremenom i trajnom oduzimanju prihoda stečenih kriminalom i finansiranju terorizma](#):

- d) „trajno oduzimanje“ označava kaznu ili meru koju izriče sud nakon postupka u vezi sa krivičnim delom ili krivičnim delima koja su rezultirala konačnim lišenjem imovine;
- g) „zamrzavanje“ ili „privremeno oduzimanje“ označava privremenu zabranu prenosa, uništavanja, konverzije, raspolaganja ili kretanja imovine ili privremeno preuzimanje čuvanja ili kontrole imovine na osnovu naloga koji je izdao sud ili druga nadležna institucija.

⁴ Više detalja videti u [Vodiču za član 1 Protokola br. 1, Zaštita imovine](#), Poglavlje B, Pristup „Tri pravila“.

mešanja u uživanje prava na imovinu, analiza da li je došlo do povrede jeste suštinski ista i za regulisanje korišćenja i za lišenje.

Da bi se smatralo kompatibilnim sa članom 1 Protokola br. 1, mešanje mora:

- Prvo, da bude u skladu sa načelom zakonitosti (*Democracy and Human Rights Resource Centre i Mustafayev protiv Azerbejdžana*, 2021, stav 67). Štaviše, relevantno zakonodavstvo i kriterijumi koje koriste domaće institucije za određivanje mere trajnog oduzimanja imovine ne smeju biti u suprotnosti sa suštinom krivičnog dela: u suprotnom, mešanje u pravo na imovinu podnosioca predstavke može se smatrati neispunjavanjem kvalitativnog zahteva predvidivosti (*Imeri protiv Hrvatske*, 2021, stavovi 69-70 i 80-81). Ako je pravni osnov za trajno oduzimanje imovine posledica očigledno pogrešne primene prava, tada se trajnim oduzimanjem krši član 1 Protokola br. 1 (*Spasov protiv Rumunije*, 2022, stavovi 116–119).
- Drugo, da teži legitimnom cilju sredstvima koja su u razumnoj srazmeri sa ciljem koji se želi ostvariti (*Denisova i Moiseyeva protiv Rusije*, 2010, stavovi 55 i 64; *JGK Statyba Ltd i Guselnikovas protiv Litvanije*, 2013, stavovi 118 i 144; *Pendov protiv Bugarske*, 2020, stavovi 42 i 50; *Todorov i drugi protiv Bugarske*, 2021, stavovi 187 i 215; *Yaşaroğlu protiv Turske*, 2023, stavovi 72 i 80). Drugim rečima, Sud mora da utvrdi da li je postignuta pravična ravnoteža između opšteg interesa i interesa pojedinaca o kojima je reč. Potrebna ravnoteža neće biti utvrđena ako su konkretno lice ili lica morali da snose individualni i preveliki teret (*B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi protiv Slovenije*, 2017, stavovi 47 i 52).
- Različiti faktori, uključujući i stav podnosioca predstavke, važni su za analizu srazmernosti (*S. C. Service Benz Com S. R. L. protiv Rumunije*, 2017, stavovi 27–30; *Yaşar protiv Rumunije*, 2019, stavovi 60; videti i *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1986, stav 54).

Načela koja proističu iz trenutne sudske prakse

Regulisanje korišćenja:

- Uopšteno govoreći, pristup Suda je da trajno oduzimanje, iako ono uključuje oblik lišenja imovine, tretira kao primer regulisanja korišćenja imovine u smislu drugog stava člana 1 Protokola br. 1, kako u kontekstu krivičnog prava, tako i u drugim kontekstima (za kontekst krivičnog prava, videti *Riela i drugi protiv Italije* (odluka), 2001; *Arcuri i drugi protiv Italije* (odluka), 2001; *C. M. protiv Francuske* (odluka), 2001; ili u vezi sa carinskim krivičnim delima; *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1986, stav 51; *Air Canada protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1995, stav 34; *Sadocha protiv Ukrajine*, 2019, stav 23; *Stoyan Nikolov protiv Bugarske*, 2021, stav 55; *Yaremiychuk i drugi protiv Ukrajine*, 2021, stav 22; *Yusifli i drugi protiv Azerbejdžana* (odluka), 2022, stavovi 69–71; za druge kontekste videti *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1976, stav 62; *S. A. Bio d’Ardennes protiv Belgije*, 2019, stav 48).
- Sud je tretirao mere trajnog/privremenog oduzimanja kao regulisanje korišćenja u određenim kontekstima:
 - **Trajno oduzimanje radi sprovođenja zakona.** Uopšteno govoreći, Sud smatra da trajno oduzimanje spada u delokrug regulisanja korišćenja imovine kada je mera trajnog oduzimanja određena da bi se obezbedilo sprovođenje zakona. Primeri uključuju sprovođenje carinskih zakona (*AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1986, stav 51; *Jucys protiv Litvanije*, 2008, stav 34), naplatu kazni (*Gyrlyan protiv Rusije*, 2018, stav 21), i izvršenje režima sankcija koje su postavile Ujedinjene nacije (*Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Sirketi protiv Irske* [VV], 2005, stav 142).
 - **Nema trajnog prenosa vlasništva (privremeno oduzimanje).** Ako konkretna mera ne rezultira trajnim prenosom vlasništva nad imovinom, Sud će verovatno smatrati da se ta mera kvalifikuje kao regulisanje korišćenja, a ne kao lišenje. Shodno tome, Sud je

smatrao da privremeno ograničenje korišćenja imovine, koje nije uključivalo prenos vlasništva, predstavlja regulisanje korišćenja (*Air Canada protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1995, stavovi 32-33; *JGK Statyba Ltd i Guselnikovas protiv Litvanije*, 2013, stav 115).

- Dalje, ne može biti trajnog prenosa vlasništva ako postoji mogućnost restitucije imovine (*Raimondo protiv Italije*, 1994, stavovi 27 i 29; *C. M. protiv Francuske* (odluka), 2001; *Yildirim protiv Italije* (odluka), 2003; *Hábenczius protiv Mađarske*, 2014, stav 28). Nasuprot tome, oduzimanje će se smatrati trajnim ako „ne postoji realna mogućnost povraćaja“ (*B. K. M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi protiv Slovenije*, 2017, stav 38; više detalja videti u nastavku).
 - **Trajanje privremenog oduzimanja.** Sud je istakao da šteta uzrokovana privremenim ili trajnim oduzimanjem imovine ne bi trebalo da bude veća od one koja je neizbežna (*Stokowski protiv Poljske*, 2021, stavovi 56 i 58; videti i *Łysak protiv Poljske*, 2021, stavovi 79 i 91; *Akpaz Sociétés à responsabilité limitée protiv Turske*, 2022, stavovi 86 i 97–100; *Shorazova protiv Malte*, 2022, stavovi 107–123; *Sebeleva i drugi protiv Rusije*, 2022, stav 67; *İpek Sociétés à Responsabilité Limitée protiv Turske*, 2022, stavovi 92–94; *Akshin Garayev protiv Azerbejdžana*, 2023, stavovi 55-56).
- **Trajno oduzeta imovina koja je stečena protivpravno.** U krivičnim predmetima, Sud takođe može smatrati da oduzimanje spada u regulisanje korišćenja, čak i ako postoji trajni prenos vlasništva, u slučaju da je konkretna imovina i sama stečena nezakonito.⁵ Tako je u predmetu *Arcuri i drugi protiv Italije* (odluka) 2001. godine Sud primetio da je, iako je predmetna mera dovela do lišenja imovine, ovo predstavljalo regulisanje korišćenja imovine u smislu drugog stava člana 1 Protokola br. 1, jer se trajno oduzimanje odnosilo na imovinu koja je protivpravno stečena, a cilj mere je bio da spreči podnosioca predstavke da koristi imovinu za profit za sebe ili za zločinačku organizaciju kojoj osumnjičeni pripada, na štetu zajednice (videti i *M. protiv Italije* (odluka), 1991).
- Pored toga, u predmetu *Ulemek protiv Srbije* (odluka), 2021, stav 65, Sud je primetio da je cilj trajnog oduzimanja naloženog u okviru krivičnogpravnog konteksta bio da se onemogući da se vrednost prihoda ubuduće upotrebi za kriminalne aktivnosti. U predmetu *Rummi protiv Estonije*, 2015, stav 103, Sud je dalje primetio da nalog za trajno oduzimanje imovine stečene kriminalnim radnjama deluje u opštem interesu kao sredstvo za odvratanje onih koji razmišljaju o angažovanju u kriminalnim aktivnostima, a takođe garantuje da se zločin ne isplati (videti i *Yildirim protiv Italije* (odluka), 2003; *Veits protiv Estonije*, 2015, stav 71).
 - **Trajno oduzimanje imovine u krivičnom postupku.** Kada država u krivičnim predmetima privremeno oduzme imovinu da bi izgradila slučaj protiv treće osobe, institucije moraju da usklade svoje ciljeve sa pravom pojedinca na mirno uživanje imovine (*Korshunova protiv Rusije*, 2022, stavovi 35 i 41-42; *Căpățîna protiv Rumunije*, 2023, stavovi 48–50). Pored toga, ako država privremeno oduzme nešto od nekoga koga tereti za krivično delo, ali ne osudi optuženog, tada ta osoba mora da ima procesne garancije protiv proizvoljnog ili nesrazmernog mešanja u njegova ili njena prava (*Ferhatović protiv Slovenije*, 2022, stavovi 51-52). Pored toga, kada država privremeno oduzme imovinu, dužna je da spreči njeno propadanje (*SCI Le Château du Francport protiv Francuske*, 2022, stavovi 42 i 53). Naposljetku, država ne može na neodređeno vreme privremeno oduzeti nečiju imovinu, a da ne pruži bilo kakav pravni lek kojim bi bila vraćena (*Călin protiv Rumunije*, 2022, stavovi 73-74 i 84).
- **Trajno oduzimanje kao kazna.** Pored toga, u krivičnim predmetima u kojima je trajno oduzimanje sredstvo odvratanja ili kazna, Sud može smatrati da je ta mera oblik

⁵ U krivičnim predmetima, trajno oduzimanje obično dovodi do konačnog lišenja imovine: videti član 1 *Konvencije o pranju, traženju, privremenom i trajnom oduzimanju prihoda stečenih kriminalom i finansiranju terorizma* i tačku 26 *Direktive 2014/42/EU o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi proistekle iz krivičnih dela u Evropskoj uniji*.

regulisanja korišćenja imovine kako bi se obezbedilo plaćanje kazni (*Phillips protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 2001, stavovi 50-51; *Ismayilov protiv Rusije*, 2008, stavovi 30 i 38; *Markus protiv Letonije*, 2020, stavovi 69-70).

Lišenje:

- Iako Sud najčešće tretira trajno oduzimanje kao regulisanje korišćenja, pod vrlo specifičnim okolnostima je smatrao da je trajno oduzimanje imovine lišenje u smislu prvog stava člana 1 Protokola br. 1 (*Waldemar Novakowski protiv Poljske*, 2012, stav 46).
- Sud je smatrao da je to slučaj u predmetu *Waldemar Novakowski protiv Poljske*, 2012, stav 46, gde je policija trajno oduzela čitavu kolekciju starinskog oružja koje je podnosilac predstavke prikupljao tokom 50 godina. Sud je, između ostalog, primetio da je krivični postupak protiv podnosioca predstavke obustavljen zbog zanemarljive težine krivičnog dela i pošto je domaći sud uzeo u obzir karakter podnosioca predstavke i nedostatak umišljaja sa njegove strane. Okolnosti slučaja su se stoga suštinski razlikovale od slučajeva u kojima su nalozi za trajno oduzimanje doneti u kontekstu krivičnog postupka usled optužbi za težak ili organizovani kriminal i gde je postojala jaka sumnja ili izvesnost potvrđena sudskom odlukom da je trajno oduzeta imovina bila imovinska korist stečena krivičnim delom. Iz ovih razloga mera je predstavljala lišenje imovine.
- Pored toga, u predmetima u kojima je Sud poslednjih godina smatrao da trajno oduzimanje predstavlja lišenje imovine utvrđena su sledeća dva ključna faktora: (1) da li je oduzimanje trajna mera koja podrazumeva konačan prenos vlasništva; i (2) da li postoji mogućnost da podnosilac predstavke traži vraćanje predmetne imovine, posebno ako je podnosilac predstavke bio (*bona fide*) vlasnik i/ili podnosilac nije bio izvršilac (videti u nastavku i „Trajno oduzimanje imovine koja pripada trećim licima”), i ako roba nije nezakonito stečena.
- Predmeti u kojima su prisutna dva ključna faktora i gde je sud utvrdio da je trajno oduzimanje predstavljalo lišenje imovine uključuju sledeće:
 - *Andonoski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, 2015, stav 30: podnosilac predstavke, taksista, optužen je za krijumčarenje migranata preko makedonsko-grčke granice, i njegov automobil je privremeno oduzet. Optužbe protiv njega povučene su zbog nedostatka dokaza da je znao da su njegovi putnici ilegalni migranti. Ipak, prvostepeni sud je naložio obavezno trajno oduzimanje automobila podnosioca predstavke na osnovu toga što je korišćen za izvršenje krivičnog dela. Sud je primetio da je trajno oduzimanje automobila podnosioca predstavke bila trajna mera koja je podrazumevala konačan prenos vlasništva i da Vlada nije utvrdila postojanje bilo kakve mogućnosti da podnosilac predstavke traži vraćanje svog automobila.
 - *S. C. Service Benz Com S. R. L. protiv Rumunije*, 2017, stav 30: dve cisterne za naftu koje pripadaju kompaniji koja je podnosilac predstavke zaplenjene su u kontekstu krivičnog dela koje je izvršio jedan od klijenata kompanije. Sud je primetio da je trajno oduzimanje cisterni bila trajna mera koja je podrazumevala konačan prenos vlasništva na državu i da ne postoji mogućnost da kompanija podnosilac predstavke traži vraćanje cisterni za gorivo.
 - U predmetu *B. K. M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi protiv Slovenije*, 2017, stavovi 37–39 i 49–52, kamion kompanije podnosioca predstavke koristila je treća strana za krijumčarenje heroina u Sloveniju. U okviru krivičnog postupka protiv trećeg lica, oduzeti su kamion i njegova prikolica. Iako je prikolica na kraju vraćena kompaniji podnosiocu predstavke, kamion je prodat na javnoj licitaciji. Sud je primetio da se predmet ticao zakona koji predviđa obavezno trajno oduzimanje *instrumenta sceleris* u cilju sprečavanja daljeg izvršenja zločina i usvojio isti pristup kao u predmetu *Andonoski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, 2015.
 - U predmetu *Yaşar protiv Rumunije*, 2019, stavovi 49 i 62, plovilo koje je pripadalo podnosiocu predstavke trajno je oduzeto nakon što su rumunske institucije otkrile da

je jedriličarska posada treće strane nezakonito prikazala rumunsku zastavu i vršila neovlašćene ribolovne aktivnosti u rumunskoj ekonomskoj zoni. Podnosilac predstavke nije znao za ove nezakonite radnje. Sud je primetio da je oduzimanje plovila podnosioca predstavke bilo trajna mera koja je podrazumevala konačan prenos vlasništva. Brod je na kraju prodat privatnoj stranci. Ocenjujući srazmernost, Sud je smatrao da je podnosilac predstavke mogao da dokaže svoju dobru nameru, što je moglo dovesti do povraćaja njegove imovine.

- Sud je obrazloženje za izuzetno tretiranje trajnog oduzimanja imovine u krivičnopravnom kontekstu kao lišenja imovine obrazložio na sledeći način: „trajno oduzimanje oruđa za izvršenje krivičnih dela od trećeg lica ne podrazumeva isti stepen hitnosti kao trajno oduzimanje imovinske koristi ili predmeta krivičnog dela, posmatrano iz perspektive strateškog odgovora u opštem interesu. Dakle, u određenim okolnostima se može ispitati uzimajući u obzir drugu rečenicu prvog stava člana 1 Protokola br. 1 koji se odnosi na lišenje imovine” (*B. K. M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi protiv Slovenije*, 2017, stav 38).

Okolnosti u kojima se sud uzdržao od pravljenja razlike:

- Naposljetku, u nekim slučajevima Sud se uzdržao od utvrđivanja da li je sporno mešanje predstavljalo lišenje imovine ili regulisanje korišćenja jer je smatrao da je ova razlika nepotrebna: direktno je prešao na ispitivanje da li je došlo do povrede načela zakonitosti, legitimnog cilja i srazmernosti (*Denisova i Moiseyeva protiv Rusije*, 2010, stav 55; *Lavrechov protiv Republike Češke*, 2013, stav 43; *Aktiva DOO protiv Srbije*, 2021, stav 78; *Todorov i drugi protiv Bugarske*, 2021, stav 182; *Par i Hyodo protiv Azerbejdžana*, 2021, stavovi 50-51; *Čăpășină protiv Rumunije*, 2023, stav 50; *Yordanov i drugi protiv Bugarske*, 2023, stav 98).

Trajno oduzimanje imovine koja pripada trećim licima:

- Konkretno u krivičnopravnom kontekstu, Sud je prihvatio da nadležne institucije mogu primeniti mere trajnog oduzimanja ne samo imovine koja pripada licima direktno optuženim za krivična dela, već i članovima njihovih porodica i drugim bliskim srodnicima za koje se pretpostavlja da poseduju ili nezvanično upravljaju nezakonito stečenom dobiti u ime osumnjičenih izvršilaca, ili koji na drugi način nemaju neophodan status *bona fide* vlasnika.
- Trajno oduzimanje instrumenta krivičnog dela koji pripada trećoj strani generalno ne predstavlja povredu ako je treća strana delovala u lošoj nameri ili nije opovrgla zlonamernost (*Yaşar protiv Rumunije*, 2019, stavovi 62–66), ili kada treća strana može da traži naknadu od izvršioca (*Sulejmani protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, 2016, stavovi 41–43; *S.C. Service Benz Com S. R. L. protiv Rumunije*, 2017, stavovi 37–43).

Član 1 Protokola br. 1 (procesni aspekt):

- Iako član 1 Protokola br. 1 ne predviđa izričito procesne uslove, sudski postupak koji se odnosi na pravo na mirno uživanje svoje imovine takođe mora da pruži pojedincu razumnu priliku da iznese svoj slučaj pred nadležnim institucijama u cilju delotvornog osporavanja mera koje ometaju prava zagarantovana ovom odredbom (*G. I. E. M. S. R. L. i drugi protiv Italije* [VV], 2018, stavovi 290 i 302, gde je trajno oduzimanje naloženo nakon oslobađajuće presude; videti i *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1986, stavovi 55 i 58–60; *Air Canada protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1995, stav 46; *Arcuri i drugi protiv Italije* (odluka), 2001; *Riela i drugi protiv Italije* (odluka), 2001). Konkretno, takvi postupci moraju biti u skladu sa standardima ravnopravnosti stranaka u postupku i akuzatornim načelom (*G. I. E. M. S. R. L. i drugi protiv Italije* [VV], 2018, stav 302; *Shorazova protiv Malte*, 2022, stav 105).
- Licima čija je imovina trajno oduzeta mora se pružiti razumna prilika da iznesu svoj slučaj nadležnim institucijama u svrhu delotvornog osporavanja odluke o trajnom oduzimanju,

ukazujući, u zavisnosti od slučaja, na nezakonitost ili proizvoljno i nerazumno ponašanje (*Yildirim protiv Italije* (odluka), 2003).

- Član 1 Protokola br. 1 sam po sebi ne daje osnov za pravo na naknadu za bilo kakav gubitak za koji se tvrdi da je nastao kao rezultat oduzimanja imovine tokom krivičnog postupka: države ugovornice imaju pravo da definišu uslove za dobijanje naknade za takvu štetu (*Adamczyk protiv Poljske* (odluka), 2006; *Stołkowski protiv Poljske*, 2021, stav 78).
- ▣ Javne institucije odgovorne za čuvanje privremeno oduzete imovine treba da postupaju sa dužnom pažnjom kako bi sačuvale njenu vrednost (*Tendam protiv Španije*, 2010, stav 51; *Stołkowski protiv Poljske*, 2021, stavovi 73-74). U predmetu *Tendam protiv Španije*, 2010, stav 54, Sud je primetio da je teret dokazivanja u vezi sa uslovima u kojima je imovina podnosioca predstavke čuvana bio na domaćim institucijama odgovornim za oduzimanje (videti, *a contrario*, *Adamczyk protiv Poljske* (odluka), 2006; *Stołkowski protiv Poljske*, 2021, stav 79).

Primeri vredni pažnje

Trajno/privremeno oduzimanje kao regulisanje korišćenja:

Trajno/privremeno oduzimanje imovine od strane carinskih organa koji vrše kontrolu uvoza

- *Jucys protiv Litvanije*, 2008. – trajno oduzimanje krzna od kune koje je podnosilac predstavke pokušao da prokrijumčari preko granice (krivično delo) iako za krivično delo krijumčarenja nije predviđena kazna trajnog oduzimanja: povreda.
- *Ismayilov protiv Rusije*, 2008. – trajno oduzimanje novca koji je podnosilac predstavke zakonito posedovao zbog neprijavlivanja carinskim organima: povreda.
- *Grifhorst protiv Francuske*, 2009. – trajno oduzimanje celog iznosa od 500.000 holandskih guldena (233.056 evra) zbog neprijavlivanja tog iznosa: povreda.
- *Gabrić protiv Hrvatske*, 2009. – trajno oduzimanje strane valute nakon što podnosilac predstavke nije prijavio 20.000 DEM u gotovini carinskim organima: povreda.
- *Moon protiv Francuske*, 2009. – trajno oduzimanje 40.422 evra zbog neprijavlivanja sume koja je premašila obavezni prag za prijavljivanje od 7.622 evra: povreda.
- *Rummi protiv Estonije*, 2015. – trajno oduzimanje plemenitih metala koje je u Estoniju prokrijumčario preminuli suprug podnositeljke predstavke: povreda.
- *Boljević protiv Hrvatske*, 2017. – trajno oduzimanje 180.000 evra u celini zbog neprijavlivanja carinskim organima, jer podnosilac predstavke nije dokazao legitimno odredište novca koji je nosio preko granice: povreda.
- *Gyrlyan protiv Rusije*, 2018. – trajno oduzimanje 90.000 USD zbog neprijavlivanja sume od 100.000 USD na carini: povreda.
- *Sadocha protiv Ukrajine*, 2019. – trajno oduzimanje 31.000 evra zbog neprijavlivanja iznosa od 41.000 evra na carini: povreda.
- *Imeri protiv Hrvatske*, 2021. – trajno oduzimanje 530.000 NOK zbog propusta podnosioca predstavke da prijavi iznos dok je prelazio granicu između Slovenije i Hrvatske: povreda.
- *Par i Hyodo protiv Azerbejdžana*, 2021. – nezakonito zadržavanje neprijavljenih iznosa novca koji su carinski organi oduzeli podnosiocima predstavke: povreda.
- *Stoyan Nikolov protiv Bugarske*, 2021. – izricanje novčane kazne i trajno oduzimanje neprijavljenog iznosa: povreda.
- *Zaklan protiv Hrvatske*, 2021. – privremeno oduzimanje strane valute od strane jugoslovenskih institucija 1991. godine u Hrvatskoj kada je ta država još uvek bila deo bivše Jugoslavije.
- *Akpaz Société à responsabilité limitée protiv Turske*, 2022. – trajno oduzimanje robe kompanije podnosioca predstavke (elektronske opreme) zbog sumnje na krijumčarenje:

- povreda.
- *İpek Société à responsabilité limitée protiv Turske*, 2022. – trajno oduzimanje robe kompanije podnosioca predstavke (elektronske opreme) zbog sumnje na krijumčarenje: povreda.
 - *Yaşaroğlu protiv Turske*, 2023. – trajno oduzimanje 25 kg zlatnog nakita, u nedostatku osude za krivično delo krijumčarenja: povreda.

Trajno/privremeno oduzimanje imovine koja pripada trećem licu u krivičnom i upravnom postupku

- *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1986. – privremeno oduzimanje zlatnika (*objectum sceleris*) od strane carinskih organa koji su prevarom oduzeti od podnosioca predstavke i koje su kupci kasnije pokušali da prokrijumčare u Ujedinjeno Kraljevstvo. Iako je zahtev kompanije podnosioca predstavke za vraćanje zlatnika odbijen, Sud je smatrao da je odluka prema domaćem pravu bila u potpunosti u skladu sa zahtevima drugog stava člana 1 Protokola br. 1, prema kome je podnosiocu predstavke data razumna prilika da iznese slučaj pred nadležne institucije i ospori izrečenu meru (stavovi 60–62): nema povrede.
- *Air Canada protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, 1995. – privremeno oduzimanje aviona podložnog zapleni od strane carinskih organa pošto je utvrđeno da sadrži 331 kilogram smole kanabisa, uz plaćanje novca za njegovo vraćanje: nema povrede.
- *C. M. protiv Francuske* (odluka), 2001. – privremeno oduzimanje vozila koje je koristila treća strana za krijumčarenje droge (devetnaest grama heroína); domaća odredba koja omogućava vlasnicima koji su postupali sa dobrim namerama da povrate privremeno oduzetu ili zaplenjenu robu ako nemaju nikakve veze sa izvršenim krivičnim delom; vraćanje uz plaćanje prijateljskog poravnjanja: neprihvatljivo (očigledno neosnovano).
- *Arcuri i drugi protiv Italije* (odluka), 2001. – trajno oduzimanje imovine koja pripada *de facto*, ali ne i *de jure* podnosiocu predstavke (imovina koja zvanično pripada ženi i deci prvog podnosioca predstavke), osumnjičenom da je član kriminalne organizacije umešane u trgovinu drogom: nema povrede.
- *Yildirim protiv Italije* (odluka), 2003. – odbijanje da se vlasniku vrati iznajmljeno vozilo koje je privremeno oduzeto nakon što ga je treća strana koristila za prevoz ilegalnih imigranata; mogućnost povraćaja imovine na osnovu pokazivanja dokaza dobre namere: neprihvatljivo (očigledno neosnovano).
- U predmetu *Silickienė protiv Litvanije*, 2012. – izrečena je mera trajnog oduzimanja imovine koja pripada podnosiocu predstavke, udovici korumpiranog javnog funkcionera; smatralo se da je podnosilac predstavke morao znati da je oduzeta imovina mogla biti kupljena samo sredstvima nezakonitih preduzeća: nema povrede.
- *Balsamo protiv San Marina*, 2019. – izrečena je mera trajnog oduzimanja imovine za koju je utvrđeno da je prvobitno stekao otac podnosilaca predstavke nezakonitim putem, bez obzira na oslobađajuću presudu za krivično delo pranja novca: nema povrede.
- *Markus protiv Letonije*, 2020. – trajno oduzimanje imovine koja nije povezana sa krivičnim delom, uključujući kuću registrovanu na ime podnosioca predstavke koju koristi njegov punoletni sin sa svojom porodicom; nedostatak individualizovane procene ili analize srazmernosti kazne trajnog oduzimanja imovine: povreda.
- *Imeri protiv Hrvatske*, 2021. – celokupna suma novca privremeno je oduzeta od podnosioca predstavke, navodno u zajedničkom vlasništvu njega i njegovih rođaka, prilikom prelaska granice između Slovenije i Hrvatske.

Pošto podnosilac predstavke nije precizirao svoj tačan udeo i pošto domaće institucije nisu razjasnile koji deo tog novca mu pripada, Sud je smatrao da se „vlasništvo“ u tom slučaju odnosi na ceo oduzet iznos (uporediti sa pristupom Suda u predmetu *Karapetyan protiv Gruzije*, 2020, gde je podnositeljka predstavke tvrdila da je bila vlasnica određenog dela oduzetog iznosa, i gde je Sud smatrao da se navodno „vlasništvo“ odnosilo samo na

iznos za koji je tvrdila da je njen): povreda.

- U predmetu *Godlevskaya protiv Rusije*, 2021. – privremeno oduzimanje i prodaja imovine podnosioca predstavke nakon krivične osude njenog bivšeg supruga; nedostatak odgovarajućeg domaćeg pravnog osnova: povreda.
- *Yusifli i drugi protiv Azerbejdžana* (odluka), 2022. – podnosioci predstavke su bili prijatelji i porodica optuženih (koji su nezakonito prisvojili državnu imovinu) i njihova imovina je privremeno oduzeta na suđenju: neprihvatljivo.
- *Zaghini protiv San Marina*, 2023. – trajno oduzimanje sume novca nakon krivičnog postupka protiv oca podnosioca predstavke zbog pranja novca i kasniji zahtev podnosioca predstavke da povрати taj novac: nema povrede.

Trajno/privremeno oduzimanje u kontekstu propisa o javnom zdravlju:

- *S. A. Bio d'Ardennes protiv Belgije*, 2019. – prinudno klanje brojnih životinja zaraženih brucelozom zbog nekoliko kršenja propisa o zdravlju životinja što je dovelo do regulisanja korišćenja: nema povrede.

Trajno/privremeno oduzimanje kao regulisanje korišćenja u kontekstu krivičnog postupka (najnoviji primeri⁶):

- *Stożkowski protiv Poljske*, 2021. – prekomerna šteta koju je podnosilac predstavke pretrpeo kao rezultat dugotrajnog privremenog oduzimanja njegovog automobila, u kontekstu krivičnog postupka koji je u toku protiv njega, za šta nije dobio nikakvu naknadu: povreda.
- *Sebeleva i drugi protiv Rusije*, 2022. – privremeno oduzimanje akcija kompanije podnosioca predstavke na duže vreme, bez navođenja opravdanja: povreda.
- *Călin protiv Rumunije*, 2022. – produženo privremeno oduzimanje imovine podnosioca predstavke tokom krivične istrage i nedostatak procesnih mera zaštite: povreda.
- *Taganrog LRO i drugi protiv Rusije*, 2022. – trajno oduzimanje imovine podnosioca predstavke u sklopu obračuna sa Jehovinim svedocima: povreda.
- *Ferhatović protiv Slovenije*, 2022. – trajno i privremeno oduzimanje bakarne žice podnosioca predstavke bez krivične osude: povreda.
- *SCI Le Château du Francport protiv Francuske*, 2022. – produženo privremeno oduzimanje zamka podnosioca predstavke koji je vraćen četiri godine kasnije u gorem stanju: povreda.
- *Căpăţînă protiv Rumunije*, 2023. – privremeno oduzimanje imovine podnosioca predstavke zbog navodnih dela korupcije i korišćenih metoda za izračunavanje prihoda stečenih krivičnim delom nije pokrenulo pitanje nesrazmernosti: nema povrede.

Trajno/privremeno oduzimanje kao lišenje u kontekstu krivičnog postupka:

- *Waldemar Novakowski protiv Poljske*, 2012. – trajno oduzimanje cele kolekcije starinskog oružja uprkos zanemarljivoj težini krivičnog dela: povreda.
- *Andonoski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, 2015. – trajno oduzimanje taksija koji je korišćen za krijumčarenje migranata bez znanja njegovog vlasnika o tome: povreda.
- *B. K. M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi protiv Slovenije*, 2017. – obavezno trajno oduzimanje kamiona kompanije, nakon carinske kontrole, jer je korišćen za trgovinu drogom bez znanja kompanije, uz nedostatak realne mogućnosti za dobijanje naknade za njegov gubitak: povreda.

⁶

delom.

Više detalja videti u [Vodiču za član 1 Protokola br. 1](#), Zaštita imovine, Poglavlje J, Konfiskacija imovinske koristi stečene krivičnim

- *S. C. Service Benz Com S.R.L. protiv Rumunije*, 2017. – trajno oduzimanje imovine zbog nepoštovanja propisa o akcizama po osnovu objektivne odgovornosti gde bi nedužni vlasnik mogao da traži naknadu od okrivljene strane za povredu ugovora: nema povrede.
- *Yaşar protiv Rumunije*, 2019. – trajno oduzimanje plovila podnosioca predstavke koje je koristila treća osoba za ilegalni ribolov, gde su domaći sudovi utvrdili lošu nameru podnosioca predstavke: nema povrede.
- *Akshin Garayev protiv Azerbejdžana*, 2023. – kontinuirano i dugotrajno zadržavanje gasnih turbina podnosioca predstavke nije ispunilo zahteve načela srazmernosti: povreda.

Trajno oduzimanje prema članu 2 Protokola br. 7 Konvencije

- *Saqueti Iglesias protiv Španije*, 2020. – nepostojanje prava na žalbu protiv velike carinske kazne zbog nošenja sume novca koja prelazi ograničenje za obavezno prijavljivanje, izrečeno bez ikakvog razmatranja načela srazmernosti (stav 42, oslanjanje na sudsku praksu u vezi sa carinskim sankcijama iz člana 1 Protokola br. 1): povreda.

Rezime opštih načela

Opšta načela o važećem pravilu:

- Trajno/privremeno oduzimanje kao regulisanje korišćenja u smislu drugog stava člana 1 Protokola br. 1:
 - u krivičnom pravu: *Călin protiv Rumunije*, 2022, stavovi 68-69; *Akpaz Société à responsabilité limitée protiv Turske*, 2022, stavovi 86-87; *Stożkowski protiv Poljske*, 2021, stavovi 52–56; videti i *Aktiva DOO protiv Srbije*, 2021, stav 78;
 - zbog carinskih prekršaja: *Imeri protiv Hrvatske*, 2021, stavovi 64–66.
- Trajno oduzimanje kao lišenje imovine koje podrazumeva konačan prenos vlasništva: *Yaşar protiv Rumunije*, 2019, stav 49; *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi protiv Slovenije*, 2017, stavovi 36–38.
- Trajno oduzimanje oruđa za izvršenje krivičnog dela koje pripada trećem licu: *Sulejmani protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, 2016, stav 34.
- Mogućnost sudskog preispitivanja: *Yaşar protiv Rumunije*, 2019, stav 62; *S. C. Service Benz Com S. R. L. protiv Rumunije*, 2017, stav 37.

Opšta načela o zakonitosti i srazmernosti:

- Zakonitost: *Călin protiv Rumunije*, 2022, stav 71; *Akpaz Société à responsabilité limitée protiv Turske*, 2022, stavovi 88-89; *Par i Hyodo protiv Azerbejdžana*, 2021, stav 52.
- Srazmernost: *Stożkowski protiv Poljske*, 2021, stav 54; *Akpaz Société à responsabilité limitée protiv Turske*, 2022, stav 92.
- Srazmernost u odnosu na sume novca koje su zaplenili carinski organi: *Boljević protiv Hrvatske*, 2017, stav 41; u pogledu težine kazni, *Imeri protiv Hrvatske*, 2021, stavovi 84–87; *Stoyan Nikolov protiv Bugarske*, 2021, stavovi 63-65.

Dodatna literatura

Konvencije Saveta Evrope:

- Konvencija o pranju, traženju, privremenom i trajnom oduzimanju prihoda stečenih kriminalom (ETS br. 141, 1990)
- Konvencija o pranju, traženju, privremenom i trajnom oduzimanju prihoda stečenih kriminalom i finansiranju terorizma (ETS br. 198, 2005)

Konvencije Ujedinjenih nacija:

- Konvencija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala i njeni protokoli (2000)
- Konvencija protiv korupcije (2003)

Pravni akti i izveštaji Evropske unije:

- Direktiva 2014/42/EU o zamrzavanju i oduzimanju predmeta i imovinske koristi proistekle iz krivičnih dela u Evropskoj uniji
- Uredba (EU) 2018/1805 o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i naloga za oduzimanje
- Asset recovery and confiscation: ensuring that crime does not pay (Izveštaj Evropske Komisije, 2020)

Ostali dokumenti:

- The Use of Non-Conviction Based Seizure and Confiscation (Savet Evrope, 2020)

KLJUČNA LITERATURA IZ SUDSKE PRAKSE

- *Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 5493/72, 7. decembar 1976, Serija A br. 24 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Sporrong i Lönnroth protiv Švedske*, br. 7151/75 i 7152/75, 23. septembar 1982, Serija A br. 52 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *AGOSI protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 9118/80, 24. oktobar 1986, Serija A br. 108 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *M. protiv Italije* (odluka), br. 12386/86, 15. april 1991 (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Raimondo protiv Italije*, br. 12954/87, 22. februar 1994, Serija A br. 281-A (nema povrede člana 1 Protokola br. 1 u jednom slučaju, povreda u drugom);
- *Vendittelli protiv Italije*, br. 14804/89, 18. jul 1994, Serija A br. 293-A (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Welch protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 17440/90, 9. februar 1995, Serija A br. 307-A (povreda člana 7, stava 1 (čl. 7–1));
- *Gasus Dossier- und Fördertechnik GmbH protiv Holandije*, 23. februar 1995, Serija A br. 306-B (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Air Canada protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 18465/91, 5. maj 1995, Serija A br. 316 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *C.M. protiv Francuske* (odluka), br. 28078/95, 26. jun 2001, ECHR 2001-VII (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Phillips protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 41087/98, 5. jul 2001, ECHR 2001-VII (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Arcuri i drugi protiv Italije* (odluka), br. 52024/99, 5. Jul 2001, ECHR 2001-VII (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Riela i drugi protiv Italije* (odluka), br. 52439/99, 4. septembar 2001 (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Butler protiv Ujedinjenog Kraljevstva* (odluka), br. 41661/98, 27. jun 2002, ECHR 2002-VI (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Yildirim protiv Italije* (odluka), br. 38602/02, 10. april 2003, ECHR 2003-IV (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Kopecký protiv Slovačke* [VV], br. 44912/98, 28. septembar 2004, ECHR 2004-IX (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Morabito i drugi protiv Italije* (odluka), br. 58572/00, 7. jun 2005 (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Baklanov protiv Rusije*, br. 68443/01, 9. jun 2005 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Sirketi protiv Irske* [VV], br. 45036/98, 30. jun 2005, ECHR 2005-VI (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Adamczyk protiv Poljske* (odluka), br. 28551/04, 7. novembar 2006. (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Dassa Foundation i drugi protiv Lihtenštajna* (odluka), br. 696/05, 10. jul 2007 (neprihvatljivo - neiscrpljenje domaćih pravnih lekova);
- *Jucys protiv Litvanije*, br. 5457/03, 8. januar 2008 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Grayson i Barnham protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 19955/05 i 15085/06, 23. septembar 2008 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);

- *Ismayilov protiv Rusije*, br. 30352/03, 6. novembar 2008 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Saccoccia protiv Austrije*, br. 69917/01, 18. decembar 2008 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Sun protiv Rusije*, br. 31004/02, 5. februar 2009 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Gabrić protiv Hrvatske*, br. 9702/04, 5. februar 2009 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Grifhorst protiv Hrvatske*, br. 28336/02, 26. februar 2009 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Moon protiv Francuske*, br. 39973/03, 9. jul 2009 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Denisova i Moiseyeva protiv Rusije*, br. 16903/03, 1. april 2010 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Tendam protiv Španije*, br. 25720/05, 13. jul 2010 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Silickienė protiv Litvanije*, br. 20496/02, 10. april 2012 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Waldemar Novakowski protiv Poljske*, br. 55167/11, 24. jul 2012 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Lavrechov protiv Republike Češke*, br. 57404/08, 20. jun 2013 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *JGK Statyba Ltd i Guseļnikovas protiv Litvanije*, br. 3330/12, 5. novembar 2013 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Paulet protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 6219/08, 13. maj 2014 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Cacucci i Sabatelli protiv Italije* (odluka), br. 2979/09, 17. jun 2014 (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
- *Hábenczius protiv Mađarske*, br. 44473/06, 21. oktobar 2014 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Rummi protiv Estonije*, br. 63362/09, 15. januar 2015 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Veits protiv Estonije*, br. 12951/11, 15. januar 2015 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Gogitidze i drugi protiv Gruzije*, br. 36862/05, 12. maj 2015 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Andonoski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, br. 16225/08, 17. septembar 2015 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Sulejmani protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, br. 74681/11, 28. april 2016 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *B. K. M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Siketi protiv Slovenije*, br. 42079/12, 17. januar 2017 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Boljević protiv Hrvatske*, br. 43492/11, 31. januar 2017 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *S. C. Service Benz Com S.R.L. protiv Rumunije*, br. 58045/11, 4. jul 2017 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *Sakskoburggotski i Chrobok protiv Bugarske* (odluka), br. 38948/10, 20. mart 2018 (neprihvatljivo – nespojivo *ratione materiae*);
- *G. I. E. M. i drugi protiv Italije* [VV], br. 1828/06 i 2 druga, 28. jun 2018 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Gyrlan protiv Rusije*, br. 35943/15, 9. oktobar 2018 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Sadocha protiv Ukrajine*, br. 77508/11, 11. jul 2019 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
- *Balsamo protiv San Marina*, br. 20319/17 i 21414/17, 8. oktobar 2019 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
- *S. A. Bio d'Ardenne protiv Belgije*, br. 44457/11, 12. novembar 2019 (nema povrede člana

- 1 Protokola br. 1);
- *Yaşar protiv Rumunije*, br. 64863/13, 26. novembar 2019 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
 - *Filkin protiv Portugalije*, br. 69729/12, 3. mart 2020 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Pendov protiv Bugarske*, br. 44229/11, 26. mart 2020 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Markus protiv Letonije*, br. 17483/10, 11. jun 2020 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Karapetyan protiv Gruzije*, br. 61233/12, 15. oktobar 2020 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
 - *Aktiva DOO protiv Srbije*, br. 23079/11, 19. januar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Ulemek protiv Srbije* (odluka), br. 41680/13, 2. februar 2021 (neprihvatljivo – očigledno neosnovano);
 - *Imeri protiv Hrvatske*, br. 77668/14, 24. jun 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Todorov i drugi protiv Bugarske*, br. 50705/11 i 6 drugih, 13. jul 2021 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1 u nekim slučajevima, povrede u drugim);
 - *Stoyan Nikolov protiv Bugarske*, br. 68504/11, 20. jul 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Łysak protiv Poljske*, br. 1631/16, 7. oktobar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Democracy and Human Rights Resource Centre i Mustafayev protiv Azerbejdžana*, br. 74288/14 i 64568/16, 14. oktobar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1 i povreda člana 13 u vezi sa članom 1 Protokola br. 1);
 - *Par i Hyodo protiv Azerbejdžana*, br. 54563/11 i 22428/15, 18. novembar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Godlevskaya protiv Rusije*, br. 58176/18, 7. decembar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Yaremychuk i drugi protiv Ukrajine*, br. 2720/13 i 6 drugih, 9. decembar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Zaklan protiv Hrvatske*, br. 57239/13, 16. decembar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Stołkowski protiv Poljske*, br. 58795/15, 21. decembar 2021 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Akpaz Société à responsabilité limitée protiv Turske*, br. 6800/09, 18. januar 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *İpek Société à responsabilité limitée protiv Turske*, br. 29214/09, 18. januar 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Sebeleva i drugi protiv Rusije*, br. 42416/18, 1. mart 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Shorazova protiv Malte*, br. 51853/19, 3. mart 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Călin protiv Rumunije*, br. 54491/14, 5. april 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Taganrog LRO i drugi protiv Rusije*, br. 32401/10, 7. jun 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Ferhatović protiv Slovenije*, br. 64725/19, 7. jul 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *SCI Le Château du Francport protiv Francuske*, br. 3269/18, 7. jul 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Korshunova protiv Rusije*, br. 46147/19, 6. septembar 2022 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Yusifli i drugi protiv Azerbejdžana* (odluka), br. 21274/08, 21904/08, 26193/08, 33248/08, 36604/08, 41334/08 i 43125/08, 6. decembar 2022 (neprihvatljivo – očigledno

- neosnovano);
- *Akshin Garayev protiv Azerbejdžana*, br. 30352/11, 2. februar 2023 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Spasov protiv Rumunije*, br. 27122/14, 3. februar 2023 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Căpăţînă protiv Rumunije*, br. 911/16, 28. februar 2023 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
 - *Zaghini protiv San Marina*, br. 3405/21, 11. maj 2023 (nema povrede člana 1 Protokola br. 1);
 - *Yaşaroğlu protiv Turske*, br. 78661/11, 12. septembar 2023 (povreda člana 1 Protokola br. 1);
 - *Yordanov i drugi protiv Bugarske*, br. 265/17 i 26473/18, 26. septembar 2023 (povreda člana 1 Protokola br. 1).

Ovaj prevod je pripremljen uz finansijsku podršku Evropske unije i Saveta Evrope. Sadržaj je isključiva odgovornost autora/autorke i ni u kom slučaju ne predstavlja zvanične stavove Evropske unije ni Saveta Evrope.

Zemlje članice Evropske unije su odlučile da udruže svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno su izgradile stabilno okruženje, demokratiju i održivi razvoj zadržavajući kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Evropska unija je posvećena deljenju svojih dostignuća i vrednosti sa zemljama i narodima van svojih granica.

www.europa.eu

Savet Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Obuhvata 46 država, uključujući i sve članice Evropske unije. Sve države članice Saveta Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum čiji je cilj zaštita ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Evropski sud za ljudska prava nadgleda primenu Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Prevod sufinansirala
Evropska unija

